

Izhaja vsak dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petit; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Seja gosposke zbornice.

(Brzjavno poročilo.)

DUNAJ 12. Zbornica je vsprejela zakoniki načrt glede spremembe prava upravnega sodišča kakor od poslanske zbornice vsprejeto predlogo glede lajšanja bede.

Koncem seje predložil je predsednik, knez Windischgrätz sporazumno z načelniki vseh strank gosposke zbornice interpelacijo glede stališča vlade nasproti vojnemu vprašanju.

Ministerski predsednik je začel takoj odgovarjati na interpelacijo in dejal, da se vlada drži stališča, da je sprememba pogodbenega zakona mogoča le po sporazumljenju obeh državnih polovic in ustavnim potom. Glede državnih vojske vstaja vlada na prvotnem stališču, da enotno vodstvo in notranja organizacija vojske pripada vladarju. Da pa tudi za vladarjeve čine v tem delu krogu odgovarja vlada, izhaja iz ustavnosti obeh državni polovic. Ministerskemu predsedniku da so znane vse namerovane odredbe, vendar pa noče soditi o njih vrednosti, ker po večini niso še definitivno določene, temveč izjavlja le toliko, da se vnanja in notranja enotnost vojske, njeni temelji in tradicije ne spremenijo. Vojska ostane tudi naprej taka, kakršna je bila do sedaj navdana zavestjo dolžnosti, da je dolžna prestol in državo braniti do zadnje kaplje krvi. On odločno zavrača misel o razdelitvi vojske. To bi bil zločin na skupni državi. Taka razdelitev ne pride in ne more priti, dokler bodo veljali ustavni zakoni. (Pohvala.)

Po otvoritvi debate izjavil je predsednik knez Windischgrätz, da vrhovno poveljstvo nad vojsko spada med neomejene pravice krone in da ni o tem potrebo nikako uganjanje. Nasproti stališču ograde opozicije treba je poudarjati, da mi ne moremo ustanovitve samostojne vojske, ker bi se preobremenjeno prebivalstvo te državne polovice naveličalo igrati ulogo potrpežljivega jagnjeta. Govornik erpi iz izjave ministerskega predsednika nado, da se na notranji in vnanji organizaciji vojske ter na njenih tradicijah ne dogodi nikakršne spremembe. V tem nastojanju uživala bo vlada podporo ne le od strani zbornice, marveč tudi od strani prebivalstva totranske državne polovice, ki je interesirano na vzdrževanju državne moči.

Vlada pa bo mogla še le tedaj zastaviti ves svoj upliv pri onih kroninih svetovalcih, ki so odgovorni za skupne državne zadeve, ko se zopet vzpostavi redno delovanje parlamenta. Govornik je želel iskreno, da bi se ministerskemu predsedniku posrečilo spraviti zopet v tok parlamentarni stroj, v prilog blagostanju avstrijskih narodov. (Živahna pohvala.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

(71)

Dvojno snidenje.

Ni dovršila; pritiskala je otroka na steno, kakor bi ga hotela pogreti, poljubila ga na čelo in pogledala mater s pogledom, v katerem je bilo čitati jočanje, čeprav ublaženo po odpuščanju. Markiza ni hotela videti očitja; pozabila je, da je bila Helena nekdanj v solzah in obupu spočet otrok, otrok dolžnosti, otrok, ki je bil vzrok njenih največjih boli. Lahko je šla k svoji najstarejši hčeri, spominjaje se samo, da jej je dala Helena prva občutiti veselje materinstva. Materine oči so bile polne solz, in vskliknila je objemaje svojo hčer:

»Helena! hčerka moja...«

Helena je molčala. Vlekla je na uho zadnjih diih svojega zadnjega otroka.

V tem hipu so vstopile Milica, Pavlina, njena hišna, gostilničarka in zdravnik.

Markiza je držala ledeno hčerino roko v svojih in je opazovala s pravim obupom.

hvala.) Koncem seje je ministerski predsednik izjavil, da je državni zbor odgojen.

Jz ograde zbornice.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 12. Honvedski minister je predložil zakonski načrt glede določitve in odobrenja rekrutnega kontingenta za l. 1904. v dosednji višini.

Pred prehodom na dnevni red govoril je posl. Hollo v prilog reguliranja plač državnih uradnikov.

Ministerski predsednik grof Tisza je izjavil, da je trden sklep vlade urediti uradniške plače in hoče pri tem iti do skrajne meje, določene z ozirom na državne finance, katere ni smeti spravljati v resno nevarnost. Ministerski predsednik predloži te dni zbornici zakonski načrt, ki bo vlado pooblaštal, da sme državnim uradnikom podeliti provizijske doklade. Ako bo pa opozicija preprečila vnaprejem tudi te nujne predloge, primorana bo vlada določiti te doklade na lastno odgovornost a v nadi, da zbornica pozneje odobri ta korak.

Na to se je nadaljevala razprava o rekrutni predlogi.

Posl. Barabas stavlja je predlog, po katerem tudi pravica glede poveljnega jezika izvira iz narodne volje. Po kratkem premoru pa je Barabas ta svoj predlog odtegnil, ker v zmislu strankinega sklepa predloži istega posl. Košut. Kakor se zatrjuje, došlo je, predno je Barabas podal slednjo izjavo, do ojetrega spora med njim in Košutom.

Ostanek seje izpolnile so interpelacije in razprave o formalnostih.

Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Nemški državni zbor.

(Brzjavno poročilo.)

BEROLIN 12. V današnji seji razpravljali je državni zbor o trgovinskih razmerah z Anglijo.

Posl. Reventlov je obžaloval, da je zbornica primorana rešiti to sila važno vprašanje v tako kratkem času. Nadalje je govornik vprašal, da-li je vlada reklamirala pri angleški vladi radi diferencijalnega postopanja s sladkorjem in da-li so te reklamacije imele kak vseh. Govornik je predlagal, naj bi se trgovinska pogodba podaljšala najdalje do 31. decembra 1904.

Posl. Kanitz je izjavil, da bo glasoval za predstojajočo predlogo, ako se ista spremeni tako, da se navede določen rok.

Posadowski je izjavil, da vlada v tem vprašanju previdno in premišljeno postopa. On da je danes vsprejel od nemškega poslanika

Užaloščena po nesrečah je mornarjeva žena, ki je utekla ladjelomu, ne rešivši izmej cele lepe rodbine več, nego jednega otroka, dejala svoji materi z groznim glasom:

»Vse to je Vaše delo! Da ste bili za-me to, kar...«

»Milica, idi ven... vsi idite ven!« je vpila gospa d'Aiglemont, vdušivši Helenin glas z vpitjem svojega. »Prosim te, hčerka moja, ne ponavljajve v tem žalostnem trenutju žalostnih bojev...«

»Molčala naporom, je odgovorila hči z nadnaravnim bopom. »Mati sem in vem, da Milica ne sme... Kje je moje dete?«

Milica je znova vstopila, gnala jo je radovednost.

»Sestra moja, je rekel ta razvajeni otrok, »zdravniki...«

»Vse je zastoj, je dejala Helena. »Ah, kakaj nisem umrla v dobi šestnajstih let, ko sem se bila hotela končati! Izven zakonov ni najti sreče... Ti... Milica...«

Sklonivši glavo na ono svojega otroka je umrla, stiskajoča ga krčevito k sebi.

»Tvoja sestra, Milica, je dejala gospa d'Aiglemont, povrivši se v svojo sobo, kjer se je razjokala, »ti je brezdomno hotela reči, da dekle ne najde sreče nikdar v romantičnem življenju, izven vsprejetih nazorov, in izlasti ne daleč proč od matere...«

v Londonu brzjavko, ki javlja, da se dne 2. decembra vsa britsko-vahodnoindijska dokladna carina na sladkor odpravi za vsak sladkor, ki se izdela po 31. avgustu v državah, ki so udeležene na bruseljske sladkorne konvenciji in ki ni ukrean v luki kake države, ki ni pristopila omenjene konvenciji in tudi ni bil prevožen preko take države. Iz tega je razvidno, da so imeli prigovori nemške vlade dovoljen vspeh.

Posl. Gothein priporočal je gotovo reserbo v sklepanju trgovinskih pogodb.

Posl. Kardorff je izjavil, da ne more pejmiti, zakaj se pogodba ni še odpovala.

Posl. Bernstein je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za predlogo. Najalabša gospodarska politika bi bila ona, ki bi Nemčijo spravila v carinsko vojno z Anglijo. — Posl. Kanitz se je izjavil za ohranjenje prijateljskih trgovinskih odnošajev z Anglijo. Anglija pa da ima še večji interes na ohranjenju prijateljskih trgovinskih odnošajev z Nemčijo, nego Nemčija z Anglijo.

Na to bila je predloga vsprejeta v prvem in drugem čitanju z dodatkom, da se dovoljuje pooblaščenje le za dobo dveh let.

BEROLIN 12. Državni zbor ne bo imel v ponedeljek seje. Cesar vsprejme v ponedeljek v Potsdamu predsedništvo državnega zbora.

Brzjavne vesti.

Častniki in polkovni jeziki.

DUNAJ 12. Nasproti poročilom tukajšnjih nemških listov in listov iz Nemčije, da je državno vojno ministerstvo izdalo naredbo, v kateri nalaga častnikom onih nemških polkov, ki so nastanjeni v totranski državni polovici, da se morajo učiti češčine, doznaje »Fremdenblatt«, da državno vojno ministerstvo ni izdalo take naredbe. Pač pa je ministerstvo na vsa vojaška teritorijalna poveljstva odposlalo rezervatno naredbo, v kateri se — v soglasju z reglementarnimi določili — opozarja na važnost priučjenja dotičnega polkovnega jezika od strani častnikov ter povdaja, da je tudi za častnike čistonemških polkov koristno učenje kakega narodnega jezika, ker je možno, da se iz službenih ozirrov prestavijo k nemškemu polkom.

Bolezen turškega sultana.

CARIGRAD 12. Turški sultan je nekoliko obolel.

Macedonske reforme.

CARIGRAD 12. Vest, da je car Nikolaj v zadevi vsprejetja reform brzjavil naravnost sultanu, kakor tudi navedbe o vsebini brzjavke, so krive. Car Nikolaj je

VI.

Starost kaznjive matere.

Jednega prvih dnij meseca junija leta 1844. se je neka kaci petdeset let stara dama, ki je bila videti še starejša, sprehajala okolo poludne v solneu po vrtni poti velicega hotela, ležečega v ulici Plumet v Parizu. Prehodivša dva ali tri pota lahko vijočo se stezico, kjer je obstala, da ne bi izgubila iz oči oken neke sobe, ki je vidno vlekla nase vso njeno pozornost, je sela na jednega onih na pol kmetskih stolov, ki jih delajo iz mladih, s skorjo pokritih drevesnih vej. S prostora, kjer je stal elegantni stol, je dama lahko skozi jedno ograj pregledovala notranja sprehajališča, aredi katerih stoji ebendovanja vredna invalidska katedrala, vzdigujoča svojo zlato kupolo mej vrhovi tisočih brestov krasne okolice, in manje veličastno stran svojega vrta, omejenega s sivim pročeljem jednega najlepših hotelov predmestja Saint-Germain. Todi je vse molčalo, sosadni vrtovi, sprehajališča in invalidska katedrala, kajti v tem ponosnem delu mesta se pričela dan še-le opoludne. Če je ravno koga volja, ali če ne jediti ravno kaka mlada dama na sprehod, ali nima kak star diplomat pričeti kake razprave, ob tej uri še vse spava, ali se ravnokar zbujajo, sluge in gospoda. (Pride še.)

svojemu carigraskemu poslaniku naložil, naj izreči sultanu zadoščenje na tem, da je vsprejel reformne točke. Car je prepričan, da bo sultan svojo tozadevno iskrenost potrdil z dejanjem. Reforme da so bile sklenjene le v interesu Turčije.

CARIGRAD 12. Avstro-ogrski poslanik Calice je po nalogu ministra za vnanje stvari izrazil sultanu zadoščenje cesarja Frana Josipa na vsprejetju reformnih točk, katere so v interesu Turčije same. Nadalje je Calice izrazil sultanu nado, da se reforme izvedejo.

V avdienci pri cesarju.

DUNAJ 12. Cesar je vsprejel včeraj v daljši avdienci poslanika v Carigradu, barona Aerenthala, in vojaškega atašeya v Carigradu, polkovnika barona Giesla.

Prihod nemške cesarske dvojice v Berlinu.

BEROLIN 12. Cesar in cesarica dospela sta danes popoldne iz Potsdama semkaj. Narod ju je živahno pozdravljaj.

Vprašanje o nabavi novih topov v romunskem senatu.

BUKAREŠTA 12. V odgovoru na neko interpelacijo generala Lahovary glede vprašanja brzostrelnih topov, izjavil je ministerski predsednik, da se to vprašanje proučuje že od l. 1898. Lahovary sam je leta 1900 bil v dotiki s Kruppom in je naročil različne tipe topov. Radi natančnejšega preskuševanja istih naročil je govornik eno baterijo, s katero se delajo sedaj poskusi, ki pa niso še zaključeni. S pomočjo avstro-ogrškega generala topniškega nadzornika priredili so se stari topovi za oddajanje po 6 strelav na minuto.

Občni zbor nemške elektricitetne družbe.

BEROLIN 12. V današnji seji splošne elektricitetne družbe bila je bilanca soglasno odobrena in se je upravni odboru podelil absolutorij. Določila se je 8% dividenda, ki se začne takoj izplačevati.

Razpuščenje japonske zbornice.

TOKIO 12. Reuterjeva pisarna javlja: Vlada je razpustila poslansko zbornico. V vladnih krogih se je gojila nada, da zbornica prekliče očitjanje nasproti vladi, obseženo v dne 10. t. m. sklenjenem odgovoru na prestolni govor. Ker se pa to, v soglasju se sklepi zveznih strank na zadnjem skupnem zborovanju ni zgodilo, sklenila je vlada razpuščenje zbornice.

Italijanska vlada o vinski klavzuli.

RIM 12. Podtajnik v ministerstvu za vnanje stvari odgovarjal je na vprašanje glede postopanja avstro-ogrške vlade nasproti onim vinom italijanske provenijence, ki bodo pred polnočjo 31. decembra 1903. izkreana v tržski in reški svobodni luki, a bodo ostala tam preko 31. decembra iz jednega ali drugega povoda brez odpošiljalčeve krivde. Govornik je izjavil, da se je bavil s tem vprašanjem ter da je pri dunajski vladi napravil potrebne korake in zahteval, naj bi se z vini, o katerih govori interpelant, postopalo v zmislu vinske klavzule. Avstro-ogrška vlada da ni še odgovorila v tej zadevi. Italijanska vlada pričakuje, da se vsprejme njeno stališče.

Z občnega in javnega zbora

političnega društva »Edinost« dne 8. decembra 1903 pri sv. Ivanu.

Vprašanje zblizanja med Slovani in Italijani.

Zborovalec dr. Mat. Pretner: Bitstveno se strinjam z izvajanjem predgovornika. Za pomirjenje med Italijani in Slovani se navdušujejo le poetično nadahneni ljudje in vsa ta akcija sestaja le iz lepih govorov, brošur in navdušeno sestavljenih pisem. Ali taka vprašanja treba motriti in preozati z gledišča dejanskih okolištin. A kako nam govore dejstva? Poglejte v Benečijo, v domovino beneških Slovencev! Kako se godi tem rojakom našim v narodnem pogledu? Nimajo šol v svojem materinem jeziku, na uradih govore

z njimi izključno italijanski, uprava je prek in prek italijanska, niti slovenskih knjig ne smejo štati siromašni! Celo nedolžne knjige družbe sv. Mohorja so proskribirane! A kako se godi Hrvatim in Slovenem v Istri? Kako se nam godi v Trstu v narodnem pogledu, to vemo vsi! Tudi v teh dveh avstrijskih pokrajinah nam odrekajo Italijani vsako pravo. (Klici: Res je tako!) Če bi vse šlo po volji Italijanov in če bi oni imeli dovolj moči v to, bi tudi nam celo zabranjali govoriti v svojem materinem jeziku! Predno bomo sploh mogli govoriti o kaki spravi z Italijani, morejo se ti poslednji sami spremeniti tako, da bo sprava možna, morajo priznati enakopravnost narodu in jezikovno na vseh poljih! (Vsestransko pritrjevanje.) Do te evolucije mora priti v italijanskem taboru in potem še le pride čas, ko si bomo mogli seči v roke kakor prijatelji! Sedanje navdušenje pisarjenje o slogi med Slovani in Italijani ne le da ni stvarno opravičeno, ampak ni primerno tudi s praktičnega stališča. S takim prenaslednim postopanjem slabimo svojo pozicijo, ker vzbujamo v Italijanih mnenje, da nam ponehuje moč za odpor proti njihovemu zatiranju. S strankami, ki tako postopajo, kakor postopajo Italijani z nami, sploh ni smeti paktirati. O prijateljstvu z Italijani ne more biti govora, dokler nas oni zatirajo, nam odrekajo vsako pravo in skušajo celo zanikavati našo ekzistenco. Posebno pa ne sme biti govora o kakem zavezništvu z njimi, dokler jim je v ideal italijanska trobojna zastava, ki naj bi zavirala nad našimi primorskimi pokrajinami. (Živahna pohvala.)

Zborovalec Ante Bogdanović povdarja, da ni zahteval od odbora kakih obveznih izjav, ampak je stavil le jednostavno vprašanje in želel malo pojasniti. Zahvaljuje se torej gospodu predsedniku na danem mu odgovoru. V mnogim se strinja z izvajanjem dr. Pretnerja. Vendar pa se mu zdi, da se nista ni gospod predsednik ni g. dr. Pretner dotaknila glavnega vzroka pojavov za zblizanje med Italijani in Slovani. Po govornikovem mnenju je impulz za te pojave v kraljestvu in za evolucijo v razmerju med strankami v Dalmaciji došel iz splošnega občutka, da nam vse m grozi velika nevarnost od ekspanzivnosti in agresivnosti Germanstva. (Viharno vsestransko pritrjevanje.)

Priznava pa, da z Italijani v Primorju, kakoršni so sedaj, ni možno paktirati in je izključeno prijateljstvo z njimi. Ako bi hoteli primorski Italijani spremeniti svoje vedenje nasproti nam Hrvatim in Slovenem, bilo bi to v neizmerno korist nam in njim. Govornik je zaključil ta svoja krepka izvajanja vsklikom: Germanstvo je sovražnik nam vsem, od Velikonemčije, od tam prihaja nevarnost! Germanstvo nas more uničiti, ne pa Italija! (Ponovno frenetično odobravanje.)

(Pride še.)

Sprememba na čelu avtonomne uprave dežele istrske.

Brzjavka nam je že sporočila, da je odpoved deželnega glavarja istrskega gosp. M. Campitellija, vsprejeta. Njegovim naslednikom je imenovan on, ki je bil že predestiniran za to mesto: župan puljski Ludovik Rizzi. Kakor se ta dogodek živo dotika naše kože, vendar nimamo mnogo govoriti o njem. Sprememba je to same osebe, zistem pa, tisti vsebovajoči zistem ostane. In če bo kaj spremembe, bo — na slabše. Oblika utegne postati malce bolj uglajena, za to pa tem — strupeneja. Vsekako pa ostane ohranjeno dejstvo, v katerem se zrcali vna absurdnost naših odnosov, oziroma absurdnost in krivdnost vladne politike in našem Primorju: dežela, ki je po dveh tretjinah slovenska, bo imela tudi nadalje glavarja, ki ne umeje ni besedice te velike večine prebivalstva. In potem nam morja še kdo zameri, da nosimo strup v svojem arenu!

Hrvatske in srbske drobne vesti.

Beligradski visokošolci pridejo danes na gledališčnem trgu velik shod, na katerem bo sodeloval tudi makedonski junak Boris Sarajev, ki ostane v Belemgradu pet dni.

V varaždinski županiji so prepovedani vsi shodi zaradi tega, ker so bili ravno v tej županiji v spomladnem gibanju največji nemiri, pa se hoče sedaj na ta način kaznovati vso županijo. Edino v mestu Varaždinu samem so shod dovolili — ker so mislili, da nihče ne pride.

V Črni gori so bile velike poplave, ker je nekoliko dni neprenehoma padal dež. — Ljudskih žrtev ni bilo, ali je škoda ogromna.

V Bosni se pridno pripravljajo za vsako eventualnost spomladi. Na meji je uvedeno v velike meri stražarenje in v Gružu so del skladišča za oglje preuredili v skladišče topovov, da bodo vsaki čas pripravljeni za operacije. Že to nekaj pomenja, da je šel Appel v pokoj in da ga je zamenil general Albori, ki se je 7 let pečal s proučevanjem balkanskega terena...

Med hrvatsko in ogrsko regnikolarno deputacijo vladajo nesoglasja, ki pa se poravnajo najbrž na korist Ogrske, ker v hrvatski regnikolarni deputaciji se nahajajo, razum dveh opozicijonalcev, sami trdi madjaroni, ki se ne marajo kregati z Madjarji!

Češki jezik v vojski.

Nemški listi javljajo, da so poveljniki nemških polkov drugega voja (na Moravskem) prejeli rezervatno povelje, naj v kratkem ustanove tečaj, v katerih se bodo častniki učili češkega jezika, ker odsej da bo njihov advancement odvisen od popolnega poznanja tega jezika.

V očigled zasedanju hrvatskega sabora.

»НОВИ СРБОБРАНИ« (»Novi Srbobran«) od dne 10. t. m. piše: Hrvatsko-slavonski sabor, je sklican in se snide dne 15. t. m. Tega zasedanja se pričakuje z veliko hladnostjo, ker ni nikake jasnosti v vprašanju državnega proračuna in ker nikdo ne ve, bo-li na začetku novega leta sredstev za pokritje najnujnejših potrebščin? Omenjeni list piše dalje, da vlada po vsem Hrvatskem velika negotovost in da narod pričakuje od sabora, kateri se prvokrat snide pod vladno grofa Pejačevića »u eri dobre in poštene uprave«, da se bo delalo na odpravo dosedanjih žalostnih dogodkov v zakonodajstvu. Rečeni list pravi dalje, da se je pričakovalo, da vlada v svojih listih objavi smer, po kateri misli delovati v sedanosti in da pove ljudstvu, kaj misli storiti za odpravo sedanjega neznosnega stanja; stanja, ki prepreča in onemogoča vsako ustavno življenje.

Narod mora vedeti; hoče-li grof Pejačević ohraniti vse Khuenove tradicije in hoče-li isti ohraniti žalostni Khuenov sistem?! Žal, da vladni listi molče, kakor bi se jih sabor niti od daleč ne dotikal. — O prihodu novega bana so vladni listi govorili, da je s prihodom istega nastal »nov režim«, a sedaj molče, mesto da bi pripravljali terena da bi povedali narodu s kakim božičnim darom ga hočejo — razveseliti!

Mesto da bi se ti vladinoveci vsaj sedaj, pred zasedanjem sabora, bavili z domačimi stvarmi, stikajo po daljnem Vztoku in po drugih straneh sveta!

Tako postopanje je dokaz, da se tudi sedaj ne misli na nikako resno delo in da se grof Pejačević odlikuje od vseh reakcijonar-nih vlad, ki povsodi bagatelizirajo javno mnenje ako ga že ne morejo — dušiti!

Med Japonsko in Rusijo.

Tudi zadnje vesti potrjujejo, da so v Petrogradu prevladale mirovne dispozicije. Car Nikolaj da je pritrdil predlogom generala Aleksejeva, ki merijo na mirno pobotanje med Rusijo in Japonsko.

Mi smo že izvajali na tem mestu, kako so japonski vladni krogi — zavedeni v to po raznih nadah, ki pa so se izkazale sedaj neopravičene — s svojim rožljanjem s sabljo zanesli bojevitost tudi v vse javno mnenje. Ta bojevitost je prišla do izraza tudi v parlamentu, povodom razprave o adresi na krono v odgovor na prestolni govor. Samo da se je ta bojevitost pokazala v nevolji proti volji. Parlament je že videl pred seboj veselo vojno proti Rusiji, katera vojna donese Japonski neizmerne slave in dobičkov: neomejeno gospodstvo na Koreji in vsemožni vpliv v Kitaju. Iz kratka: videli so že Japonsko v ulogi vesele-prednjačice na skrajnem Vztoku! — Sedaj pa jim je — naravno — v britko razočaranje, ko vidijo kako ista vlada, ki jim je vzbujala tolikih lepih nad, sedaj nestrpno pričakuje iz Petrograda vesti, ki donesejo sporazumljenje mirnim potom. Nevoljo svojo je parlament povel v adresi na krono, kjer očita vladi omahljivo politiko, češ, da ni znala izrabiti prilik na polju vnaje politike.

Tudi v Japonski vidimo torej, kako je kaj lahko rožljati s sabljo, a koliko težavneje je — sekati!

Dnevne novice.

Predavanje o položaju v Makedoniji gospoda Orlovca minole nedelje pri sv. Ivanu priese »Edinost« v ponedeljek jutraj v polnem obsegu, na kar posebno opozarjamo naše čitatelje. Ponedeljsko jutranje izdanje prihaja v tobakarne na razprodajo okolo 10. ure predpoludne.

Bolezen gospoda državnega poslanca Plantana. Iz dotične včerajšnje brzjavke so izvedeli čitatelji, da se je moral državni poslanec, gospod Ivan Plantan, podvreči težki operaciji na glavi. O boleznih gosp. poslanca Plantana čitamo v »Slov. Narodu«, da je ta gospod prestal influenco, a posledice tej bolezni so bile take, da so ga morali dne 9. t. m. prenesti v neki dunajski sanatorij, kjer so zdravniki še isti večer izvršili težko operacijo, ker so se bali, da bolnik sicer ne doživi naslednjega dne. Prava sreča je bila, da so zdravniki-specijalisti takoj pogodili pravi značaj bolezni. Zdravniki sodijo, da bo v kakih osmih dneh možno gospoda Plantana prevesti v Ljubljano.

Umrl je na Dunaju P. I. Sebel, bivši mnogoletni prior v goriškem samostanu usmiljenih bratov.

Ravnopravnost na naši c. k. finančni oblasti. Včeraj je prišel v naše uredništvo neki tržaški Slovenec (čegar ime in naslov sta na razpolago v našem uredništvu) ves razarjen, ker mu je davčna administracija listine za napoved v odmerjenje davka od dohodkov doposlala v nemško-laškem jeziku, a posebno pa še zato, ker mu je grdo pokvarila poštene slovenski priimek! »Ni dovolj — je menil mož — da nam občinske oblasti drzno pačijo naša imena — ne, posnemajo jih v tem pogledu tudi državne oblasti. (Kakor se hoče: ali pa hočejo državne oblasti dajati avtonomnim — lep izgled in vsopodbojo za preziranje Slovencev. Opomba uredništva.) Proti takemu početju na državnih oblastih moramo protestirati in se upreti najodločneje. Vsi moramo zahtevati, (je zaključil mož), neizprosno zahtevati, naj državne oblasti ustмено in pismeno občejuje z nami v našem jeziku! To je naše pravo, ker smo državljani in sosebno še zato, ker smo — davkoplačevalci, kakor dokazujejo ravno oni nemško-laški papirji, ki mi jih je doposlala c. k. davčna administracija. Vsaj tedaj, ko znašamo državi svoje krvave žulje, naj bo ista pravičnija z nami!

Združene pivovarne Žalce-Laški trg. To gospodarsko podjetje pomenja za nas Slovence lep napredek na gospodarskem polju. Odkar je podjetje v rokah delniške družbe, se je konsum ogromno povečal. To pa je tudi krivo, da tovarni ne moreti navariti toliko piva, da bi se popolnoma vlečalo. Ali v prihodnjem letu se obe tovarni razširita in bo mogla delniška družba postrezati z najboljim pivom, tako, da bo mogla glede kakovosti tekmovati z izdelki družih renomiranih pivovar. Razvoj tega podjetja moramo beležiti z veseljem, ker je to res naše, slovensko gospodarsko podjetje.

Čujemo nekaj, da delniška družba misli tudi na ustanovo zaloge v našem mestu.

Kje naj stoji Prešeren? Iz Ljubljane smo prejeli:

Minoli teden je bil sprožil nekdo v »Slovenec« vprašanje, kje naj bi stal spomenik našega ženjalnega posnika-prvaka?! Strinjamo se z dotičnim člankarjem že a priori v toliko, da je vprašanje prostora, kjer bo stal umotvor, ki bo poveljeval prvega kladnika slov. naroda, prav tako važno kakor spomenik sam.

Stvar Prešernovega spomenika je stvar vsega slovenskega naroda in prav zaradi tega je tudi vprašanje o prostoru, kjer naj stoji, stvar, ki zanima vesoljno Slovenstvo, od Slovencev gorje do Adrije, kajti sleherni Slovenec, ki še v poznih letih poroma v naše slovenske Atene, poda se v prvi vrsti pred kip, ki bo predstavljaval moža, v katerem se je povzdignil slovenski duh v najsvetlejši višave in ki je predstavnik slovenske misli in kulture. Prešernov spomenik bo last in ponos vse Slovenije...

Hvalehni moramo biti pač odboru za nabiranje prispevkov in priznati moramo, da je, razmerno našim skromnim razmeram, dosegl dokaj uspehov; želeli bi pa tudi, da bi se odbor sam izjavil, je-li se postavi Prešeren res na onem mestu, katero omenja »Slovenec« člankar in kakor je bilo v resnici že tudi čuti, da se je odbor tudi že odločil za istega! Argumenti, s katerimi podpira dotičnik, svoj predlog, niso brez

vsake podlage in so skoro skozinsko utemeljeni. Prostor pred frančiškansko cerkvijo, na »Marijinem trgu«, se gotovo ne da primerjati s prostorom v ljubljanski »Zvezdi«. Resnica je, da je Prešernov spomenik, kolikor smo ga videli po ilustracijah, popolnoma neprikladen za na ulico in mora na vsak način imeti ozadje zakrito, kajti sicer bo gledalcu pokvarjal ves vtis, če bi hodil okoli njega. Če se ne motimo, čitali smo tudi nekje, da si je kipar Zajec sam predstavljaval svojega Prešerna, kako hodi zamišljen po gozdu in prav zato ga je postavil na skalnato podnožje. Tudi vila, ki se klanja nad pesnikom, bi bila videti bolj naravna, če bi ne bila kar tako vrhu pečine, ampak bi jo obdajalo zelenje. Brez pretiravanja smemo pač reči, da bi Prešernov spomenik pridobil več nego polovico, ako bi bil med zelenjem in ne med hišami.

Pridružujemo se pa »Slovenčevemu« člankarju tudi zaradi tega, ker je »Zvezda« gotovo najodličnejši kraj v Ljubljani in gotovo tudi lepši nego »Marijin trg«, da si je tu najzibavnejše mesto. »Zvezda« je v sredini mesta in poleg tega še lepo zaraščena, tako, da bi imel spomenik dovolj ozadja! Seveda bi res trebalo podreti en drevesni red, ali v zvezi temu bi imela »Zvezda« sence še vedno dosti. Iz navedenih vzrokov smo torej odločno za »Zvezdo«.

Želeli bi pa, da se oglasijo še drugi slov. časniki ter sprgovore svojo besedo o tem, gotovo važnem vprašanju. Naj se otvori javna debata, ki naj reši to stvar definitivno! Pred vsem pa naj bi izjavil tudi »Odbor za pobiranje prispevkov za Prešernov spomenik«, kakšno je sedanje njegovo stališče in je-li še vstraja na baje prvono storjenem sklepu glede določenega prostora?!

N. Y.

»Marijana« v Barkovljah. Danes popoldne ob 4½ uri (kakor že naznanjeno) uprizori v »Narodnem domu« v Barkovljah »Dramatično društvo« v drugič ljudsko igro »Marijana«. To igro, ki je na prvi predstavi ugajala vsestransko, si bo rad pogledal marsikdo v drugič. Kdor pa je ni še videl, bo imel lepo priliko, da si ogleda kos življenja iz delavskega stanu, sliko boja uboštva z nečimurnostjo in spletkarenja z obupom. Žal ne bo nikomur, da se je udeležil predstave. Zato smo prepričani, da bo udeležba obilna. Cene so nizke, da jih lahko preмага vsakdo: ustopnina znaša 30 nvč., sedeži stanejo od I. do IV. vrste 40 nvč. od V. do VIII. vrste 30 nvč., od IX. vrste naprej 20 nvč. Zvršetak igre bo okolo 8. ure zvečer, a zadnji tramvaj odide iz Barkovelj v mesto ob 9½ zvečer.

Možka in ženska podružnica sv. Cirila in Metodija v Rojanu prirediti bo žičnico za otroški vrtec v Rojanu v nedeljo dne 20. t. m. v gostilni »Konsumnega društva« v Rojanu; za otroški vrtec na Greti pa dne 26. t. m. v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah.

Javno cepljenje kozic. Od ponedeljka dne 14. t. m. dalje se bodo razum v mestnem zavodu v ulici Petrarca brezplačno cepile kozice: za zdravniški rešilni postaji v ulici sv. Frančiška št. 3 I. nadstropje od 3. ure in pol do 4. ure in pol popoldne; v ambulatoriju društva »Ige« v ulici S. Maria Magiore št. 1 od 9.—10. ure predpoludne; in v okrajni bolniški blagajni v ulici Boscheto št. 30 od 9.—10. ure predpoludne.

Povodom občinskih volitev v Materiji nabrala je gospica Pepina Kastelic 27 K 80 st., in sicer: K 14 družbi sv. Cirila in Metodija za Istro, 13 K 80 st. pa dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu. Darovali so: Kaspar Kastelic, Josip baron Marenzi, Štefan Šiškovič, Ante Marčelja, Ivan Bubnič, Lovrenc Šabec, I. Koejančič, Ivan Ban št. 19, Ivan Šiškovič, Neimenovan, Josipina Kastelic po 2 K; Fran Benčič št. 41, Tomaž Manilović, Josip Zakrajšek po 1 K; Fran Benčič št. 14, Martin Dobrila, Josip Kljun po 40 st.; Neimenovan 1 K 10 st., Janko Ban, Valentin Fradel, Jakob Ražem po 10 st., A. Babuder 20 st.

Ta denar je naša uprava odposlala na določeni mesti.

Tatovi so udrili predsinoči (v prodajalnice tobaka Uršule Hrast v ulici Poste št. 5. ter pokradli mnogo kolekov, tobaka in nekaj denarja.

Nesreča. 94-letna Marija Tavarai iz ulice sv. Lazarja št. 5. je včeraj tako nesrečno padla, da si je zlomila desno roko.

V cerkvi zblaznela. V petek jutraj je zblaznela v ljubljanski stolni cerkvi 23-letna kuharica Tereza Mauer. Odpeljali so jo v blaznitarne na Studencu.

Na kriv naslov. V neke krčmi v ul. Ponte so se večeraj zjutraj piveci okoli neke mize med seboj sprli. Spor pa se je kmalu spremenil v pravo pijansko bitko in leteli so po zraku kozarci in vsi drugi predmeti, kateri so prišli pretepačem v roko. Jeden »polič« pa je po nesreči priletel v glavo nekemu V. S., ki je mirno pil svoje vino pri neki drugi mizi. Ker je bil V. S. valed tega precej težko ranjen, poklicali so znanega Gino Trevera, kateri je ranjencu obvezal glavo. Isti se je potem napotil domov, tekom jutra pa je moral k zdravniku, ker se mu je ponoči stanje shujšalo.

Božjast. Včeraj, ob 9. in pol uri zjutraj je nekega B. S. v ulici sv. Nikolaja napadla božjast, tako da se je revež zgrudil na tla. Poklicali so na lice mesta Gino Trevera, kateri ga je spravil v kočijo in ga dal odvesti v bolnišnico.

Tatvina na parniku. Poveljnik jadranske »Alpina« naznanil je policiji, da sta njemu podrejena mornarja 17 letni Nikolaj Raničič in 19-letni Matej Galosič ukradla na ladiji neko vrv. Galosič je poleg tega tudi nasilno odprl zaboj nekega drugega mornarja ter ukradel iz istega 12 kron. Oba malopridneža sta bila zaprta in sta priznala tatvino. Dobili so pri njiju še ukradeno vrv in denar.

Porotno sodišče.

(Nadaljevanje.)

Nadalje je bil zaslišan kakor pričča Viktor de Loy, ravnatelj kaznilnice v Kopru, kateri je izjavil, da mu je Raničič povedal, da je Darinka noseča ter da je spočela z nekim dijakom, kateremu da je ime Šuc. Toženec da mu je bil izjavil, da nameruje poslati Darinko v Srbijo, naj bi tam rodila a on da mu je to odsvetoval.

Na to je bil zaslišan kakor pričča zdravnik dr. Beden, kateri je Darinko zdravil. On da ni takoj zapazil, da je Darinka noseča. Šele pozneje, ko je zvedel to po drugih, se je tudi sam prepričal o tem. Sklenil je bil počakati še kakih 20 dni ter potem prijaviti stvar sodišču.

Zatem so bile zaslišane pričbe Ida Pattay, Alojzij Just in Marij Just, kateri so izjavili, da niso nikdar videli Šuca v družbi z Darinko.

Zanimiva je bila izjava pričbe Helene Rezedka, babice, ki je preiskala Darinko ter prva prišla do prepričanja, da je Darinka v blagoslovljenem stanju.

Na njeno vprašanje, s kom da je imela spolno občevanje da jej je Darinka takoj povedala, da se stricem in sicer dvakrat. Ko je ona to povedala Raničiču, jej je ta oporekal, da to ni mogoče. Ona da mu je nato odgovorila: »Jaz sem gotova, da je res to, kar trdim; torej, ali tožite vi mene radi obrekovanja, ali tožim jaz vas radi skrutitve«. Na to jo je Raničič skušal pomiriti se sladkimi besedami in stvar je ostala pri tem. Ko je pa ona zvedela tri dni pozneje, da je Raničič tožil Šuca, je šla k občinskemu nadredarju ter mu povedala vso stvar. Valed tega njenega koraka je bil Raničič aretovan.

Zatem so bile prečitane pisane izjave prič Alfred Kocjančič, Andrej Hrast in Ada Kovič. Sledilo je zaslišanje pričbe Emilije Antonce, kateri je bila Darinka povedala, da ima nekega dijaka za ljubčka.

Za njo so bile zaslišane pričbe Antonija in Karolina Pekiar ter Marija Fontanot, ki so se ušle živati skupaj z Darinko. Te tri so izjavile, da je Darinka šla redkokedaj sama domov.

Priča Karmela Rehar je čula praviti, da se Darinka in Šuc ljubita in tudi Darinka jej je povedala sama o tej ljubezni. Neki dan jej je Darinka pokazala neki listek, rekoč da jej ga je poslal Šuc. Drugikrat jo je Darinka naprosila, da jej je napisala razglednico na Šucov naslov. Priča je izjavila, da ona ni napisala na ono razglednico besed »Coccolo mio« (dragec moj). (O teh besedah trdijo kavgafski izvedenci, da so napisane po Raničiču. Op. ur.).

Priča Božo Bernardis, Teodomir Filiputti in Fran de Zorzi, dijaki, so izjavili, da niso nikdar videli Šuca v družbi z Darinko.

Priča Katarine Peruta ni povedala nič posebnega. Sledilo je zaslišanje pričbe Marije Pizamei, ki je povedala, da se je Šuc jezil, ko je dobil razglednico od Darinke. Priča Ana Peroša, mlekarica, ki je nosila mleko Raničičevi družini, tudi ni povedala nič zanimivega.

Zatem je bila zaslišana kakor pričča Ivanka Kocjančič, katera je tožila Raničiča radi pri-

znanja otroka za lastnega, a je zgubila pravdo. ker je — kakor ona trdi — Raničič prisegel krivo. Priča je pripeljala seboj svojo nezakonsko, sedaj 8 letno hčerko Marijo, čije čestovstvo ona pripisuje Raničiču. Priča je povedala, da je bila komaj 17 let stara, ko je vstopila v službo k Raničiču. Takoj prvi dan, ko je bila pri Raničiču v službi, jo je on pregovoril, da se je udala njegovim željam. Na predsednikovo vprašanje, da-li je imela spolno občevanje s kom drugim prej, nego z Raničičem, je pričča povedala, da je imela že prej tako občevanje z nekim Gandusio. Toženec je na predsednikovo vprašanje dejal, da on je v oni pravdi prisegel s prepričanjem, da res ni dete njegovo. Ker mu je zastopnik državnega pravdnštva opazil na to, da je deklica njemu jako podobna, da ima črne lase, črne oči in črno polt, kakor on, je toženec odgovoril: »Saj nimam le jaz črne polti, črnih oči in črnih las. Kajti ravno Gandusio ima tudi črne lase«. Priča Kocjančič je dejala, da je pripravljena prisesti, da je Raničič oče njene nezakonske hčerke.

Zatem je bil zaslišan Ivan Kocjančič, oče prejšnje pričbe, kateri je pripovedoval o pravdi proti Raničiču ter o krivej prisegi tega poslednjega, ki je provzočila, da je bila pravda izgubljenca.

Zadnja je bila zaslišana kakor pričča Ida Battistuta, ki je bila zadnja Raničičeva služkinja. Glede nje je toženec sam priznal, da je imel z njo spolno občevanje. Najvažnejše v njenej izjavi je to, da je videla kako je Raničič večkrat ljubkoval Darinko: »a — dejala je pričča — ravno tako je ravnal tudi z Darinkinim bratom Brankom«.

Na to so bile prečitane še nekatere pisane izjave raznih prič ter informacijske listine političnih oblasti raznih krajev, v katerih se je nahajal Raničič. Informacijske listine opisujejo Raničiča, kakor jako pohotnega človeka.

Na vprašanje zastopnika državnega pravdnštva je Šuc izjavil, da je bil oškodovan valed toženčevega klevetnega obdolženja, ker je bil na podlagi istega zaprt cela 2 meseca. Radi tega je moral prekiniti svoje študije na učiteljsku. Sedaj je učitelj v Tolminu.

Na to je predsednik vprašal zastopnika državnega pravdnštva in branitelja, da li imata še kaj opomniti, prej ko se sodni dnor umakne na posvetovanje za sestavo vprašanj, katera se bodo stavila porotnikom.

Tu je branitelj, dr. Brocchi, pripomnil, da zločin krive prisage odpade valed zastaranja, ker je isti še izza leta 1896 in ker ni toženec tekom 5 let od tistega časa zakrivil nikakega zločina.

Zastopnik državnega pravdnštva se je protvil tej braniteljevi zahtevi.

Ob en četrt ura popoldne se je razprava prekinila do 4. ure pop.

V nadaljevanju razprave je sodni dvor postavil porotnikom 4 vprašanja in sicer: 1. tiče se skrutitve, 2. tiče se zavajanja v svrhu pohotnosti, 3. tiče se obrekovanja in 4. tiče se prevare s krivo prisego.

Zatem je govoril zastopnik državnega pravdnštva, kateremu je sledil branitelj. Žal, da ne moremo radi tiranije prostora priobiti glavne točke njujnih govorov. Le toliko povemo, da sta oba skupaj govorila celih pet ur.

Zatem je predsednik jako obširno reasumiral vso obravnavo. Tudi to reasumiranje je trajalo jako dolgo. Ob 10. uri in en četrt zvečer so šli porotniki v svojo posvetovalno sobo, iz katere so se vrnili skoraj celo uro pozneje. Njih načelnik je prečital pravorek, s katerim so porotniki potrdili 1. in 3. vprašanje, t. j., glede skrutitve in obrekovanja z 8 glasovi proti 4, dočim so zanikali 2. vprašanje, tiče se zavajanja v svrhu pohotnosti z 11 proti 1 glas in istotako zanikali 4. vprašanje, tiče se prevare s krivo prisego z 10 proti 2 glasovoma.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil obtoženca na 7 let teške ječe z jednim postom vsake 3 mesece.

Obtoženec je poslušal razsodbo ravnodušno. Proti razsodbi je branitelj prigljal pritožbo ničnosti.

Na ulici pred deželnim sodiščem je pričakovala množica izid obravnave in obtoženca. Straže so napravile prostor pred glavnimi vrati. Kar na enkrat pa je čakajoča množica zvedela, da so odveli obtoženca po stranskem izhodu v ulici SS. Martiri, na kar se je razočarana razšla, dočim so se redarji od srca smejali nad tako dobro vspeli prevari.

Trgovina.

Borzna poročila dne 12. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.09 $\frac{1}{2}$, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratek termin K 239.50—240.05, Francija K 95.05—95.30, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.20—95.50, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.05—117.35, avstrijska ednotna renta K 100.70—101.00, ogrska krona renta K 99.20—99.50, italijanska renta K 101.80—102.10, kreditne akcije K 690.—693.—, državne železnice K 683.—687.—, Lombardi K 89.—91.—, Lloydove akcije K 775.—780.—, Srečke: Tisa K 330.—335.—, Kredit K 475 do 484, Bodenredit 1880 K 293.—297.56, Bodenredit 1889 K 289.—293.—, Turške K 138.50 do 140.50.

Dunajska borza ob 2. uri popol.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.80	—
— v srebru	100.60	—
Avstrijska renta v zlatu	120.75	—
— v kronah 4%	100.80	—
Avst. investicijska renta 3 $\frac{1}{2}$ %	93.15	—
Ogrska renta v zlatu 4%	118.95	—
— v kronah 4%	99.15	—
— renta 3 $\frac{1}{2}$ %	91.45	—
Akcije nacionalne banke	1616.—	—
Kreditne akcije	690.—	—
London, 10 Lstr.	239.57 $\frac{1}{2}$	—
100 državnih mark	117.17 $\frac{1}{2}$	—
20 mark	23.44	—
20 frankov	19.07	—
100 ital. lir	95.35	—
Cesarski cekini	11.32	—

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska renta 98.55, 5% italijanska renta 104.30, španski exterior 89.30, akcije otomanske banke 604.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 95.50 unificirana turška renta 89.40, menice na London 251.90, avstrijska zlata renta 102.70, ogrska 4% zlata renta 102.70, Länderbank —, turške srečke 133.—, parizka banka 1133, italijanske meridionalne akcije 707.—, akcije Rio Tinto 1258. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89—, Lombardi 3 $\frac{1}{2}$ %, srebro 25 $\frac{1}{2}$ %, španska renta 88 $\frac{1}{2}$ %, italijanska renta 103 $\frac{1}{2}$ %, trzni diakont 3 $\frac{1}{2}$ %, menice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke —. Mirna.

Tržna poročila 12. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.72 do 7.73, za oktober od 7.58 do 7.60. Rž za april K 6.58 do 6.60, za maj — do —. Oves za april K 5.47 do 5.48, za maj — do —. Koruza za maj K 5.17 do 5.18.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: boljše, povoljnije; prodaja 30.000 met. st. delomice za nekoliko stotnik višje. Druga žita povoljnije. Vreme: Oblačno.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 33 $\frac{1}{2}$ %, za marec 34 $\frac{1}{2}$ %, za maj 35 $\frac{1}{2}$ %, za september 36 $\frac{1}{2}$ %, vzdržana; kava Rio navadna loco 31.34, navadna reelna 35.38, navadna dobra 39.42.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 41.— frk, za marec 42.— frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.85, za januar 17.—, za marec 17.40, za maj 17.70, za avgust 18.10, za oktober 18.30. Stano ritno. Mirno (Vreme: megla).

London. Sladkor iz repe surov 8 $\frac{1}{2}$ Sh, Java 9.94 $\frac{1}{2}$ Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptao K 64.50 do 66.—, za september K — do —, dec.-avg. 64.50 do 65.75, Concass in Melispile: promptao K 69.50 do 70.—, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za božiče dobave. Vzdržano; 15 st. znižanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 14.90, rž za januar 15.—, za januar-april 15.—, za marec-junij 15.— (mirno). Pšenica za tekoči mesec 20.55, za januar 20.65, za januar-april 20.70, za marec-junij 20.70 (mirno). Moka za tekoči mesec 28.10, za januar 28.05 za januar-april 28.—, za marec-junij 27.95 (mirno). Repično olje za tekoči mesec 53.—, za januar 53.—, za januar-april 53.—, za maj-avgust 53.— (mirno). Spirit za tekoči mesec 42.50, za januar 42.25, za jan.-april 42.25, za maj-avgust 41.75 (mirno). — Sladkor surov 88 $\frac{1}{2}$ uso nov 22 $\frac{1}{2}$ —23 (mirno), bel za tekoči mesec 25.50, za januar 25.75 (mirno) za januar-april 26.— za maj-avgust 26.87 $\frac{1}{2}$, rafiniran, 57—57 $\frac{1}{2}$. — Lepo.

Trgovina se zaklanimi praščil.

Včeraj je bilo pripeljanih na trg 28 praščev, ki so se vsi prodali po K 118. Kupčija je bila jako dobra, povpraševanje živahno a blaga malo.

Državna loterija. Že dne 17. t. m. se bo vršilo srečkanje XXIII. državne lotrije za skupne vojaške dobrodelne namene. Izredno ugodna dobitna upanja — glavni dobitnik 200.000 K, razven tega 19.384 znatnih dobitkov v gotovini 40.000, 10.000, 5000 itd. K v skupnem znesku bad pol milijona kron. — smo pred nekoliko dnevi že omenili v našem listu. Povpraševanje po srečkah je takrat jako živahno, kar z ozirom na blagi in potrebni namen tega podjetja državne loterije z veseljem beležimo.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Ulica S. Francesco štev. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco štev. 2, I.

Telefon 952

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na menjice po 6%, na zastave po 5 $\frac{1}{2}$ %. Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštne hr. čnanilni račni 6008u41.

Zlatar

Dragotin Vekjet

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporočila svojo na novo otvorenjo prodajalnice zlatanine, srebrnine in žepnih ur.

Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovi in napisii.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

Češko gospe perje po ceni!

5 kg.: novo sku-bljeno K 9.50, boljše K 12.—, belii meliki puh, sku-bljeno K 30.—, K 36.—.

Posilja se franco po povzetju. Zamena ali povrnitev dovoljena proti povratni poštni stroškov. Benedickt Sachsel, Lobes 183. pošta Plzen, Češko.

Urar F. Pertot

Trst ulica della

Poste 3, vogal ul.

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-skih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsako-vrstne ure po jako zmerni ceni.

Odda se

lepa soba za eno, ali dve osebi. Več se poizve v ulici Tivarnella 3. II. S. (blizu postaje.)

Velik dohod
snovij za možke in
ženske obleke
same novosti.

Bogat izbor
drobnarij za krojače
Naslednik FR. HITTY
Alozij Galperti

TRST

Barriera vecchia 13.

Ostanke združenih tovarn konjskih plaščev sem poo-blaščem prodajati jaz za polovično ceno. Ponujam tedaj debele in trpežne

zimske konjske plašče

izvrstne kakovosti, tople, vol-nene in mehke z barvanim robom, ki se jih more rabiti tudi kot odejo ter so po jako nizki ceni. Sivi volneni zimski konjski plašči vrsta A 130x170 K 4.—; vrsta B, kakovosti K 5.—; vrsta C double, volneni plašči za gosposko 130x200 najfin. kakovosti K 7.50 komad. Naslov: M. Rundbakin, Dunaj IX., Berérgasse 3, pri tleh.

Na najvišje povelje Njegovega



c. in kr. apostolskega Velikanstva

XXIII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini: **200.000 kron**

Žrebanje nepreklicno dne 17. decembra 1903. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u. III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupec srečk.

Srečke se dopoljujejo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dogodkov

oddelek za državne loterije.

Zdravnik za želodec!



Je eden iz najzlahtnejših zelišč pripravljen francoski liker, ki jako dobro utrjuje delovanje želodca. Isti odpravlja želodčna motenja ter povspesuje voljo do jedi, utrjuje telesne moči, povečuje težo itd. ter sploh jači ves človeški živčni sistem.

Zdravnik za želodec

(Magen doktor)

redno vživan donese vedno dobro stanje.

Cena steklenice K 2.—, 3 steklenice K 5.—, 6 steklenice K 9.—.

Pošilja po povzetju ali predplačilu generalna zaloga M. Feith, Dunaj, VII. Mariahilferstrasse št. 38.

Za božično in novoletno darilo!

395 komadov samo glid 1.85.

1. krasna ura s 24 urnim tekom s posrebrnecem, verzičco; 1. krasna spila za kravate se simli biseri; 1. prstan s ponarej. kamnom za moške ali ženske; 1. garnitura gumbov za manšete, srajco in ovratnik, jamčeno iz 3 doblit zlatu; 6 žepnih rut iz prstnega platna; 1. krasna pisalna oprava iz niklja; 1. lep toaletno ogledalo z etvijem in lepim glavnikom; 1. lep dišeč toaletno milo; 1. beležnica; 12 komadov umetnih slik najznamenitejših mož sedanjega časa; 72 pisalnih peres in še 290 različnih komadov, koji so v hiši koristni.

Pošilja po povzetju ali predplačilu.

H. Spingarn, Krakov 43.

Kdor vzame 2 ovitka, vdobi po vrhu en nož z 2 rezili, ako se vzame več ovitkov se priloži vsa zemlja po en tak nož.

Za to kar ne ugaja, se denar takoj vrne.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke (tudi na deželo) neposredno tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Seznam razstava v Parizu 1903. največjih odlikovanj Avstro-Ogerske za glasovirje.

Zaradi odhoda iz Trsta se prodaja

po jako nizki ceni dve slovenski krčmi ter zalogo dalmatinskega vina.

Pojasnita daja Anton Šali Trgovinska kavarna v Trstu.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brilliant

v TRSTU

ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.

Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.

ORDINIRA od 9.—12 predp., 3.—5. popol.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priloženega domačega zdravila na se pazi edino le na originalni steklenice v zavitkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ z Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri vstopu levo v Pragi

I. Elizabetine ulice 5.



Veliki krah!



New-York in London nista prizanašala niti evropski ceini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Posiljam torej vsakemu sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne glid. 6.60 in sicer: 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo; 6 komadov ameriških pat. srebrnih vilic iz enega komada; 6 komadov ameriških pat. srebrnih jedilnih žlic; 12 kom. ameriških pat. srebrnih kavni žlic; 1 komad ameriška patent srebrna zajemalnica za juho; 1 komad ameriška patent srebrna zajemalnica za mleko; 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado; 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov; 1 komad cedilnik za čaj; 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor. 42 komadov skupaj samo glid. 6.60.

Vseh teh 42 predmetov je popred stalo glid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glid. 6.60. Amerikansko patent srebro je zkozi in zkozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne mudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospod arstvo

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

Exportni hiši amer. pat. srebrnega blaga

na Dunaju II/3 Rembrandstrasse 19.

Pošilja se v provincije proti povzetju, ali če z znesek naprej vposlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno

znamko (zdrava kovina.)

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Otton Bartusch, c. in kr. stolnik v 27. pešpuku, Ljubljana.

S pat. srebrno garituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. St. Pavel pri Prebodu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Pozor kmetovalci!

Rudninski superfosfat, kostni superfosfat in kaljivo sol

prodaja

so jako ugodnih cenah Konsumno društvo v Ricmanjih p. Boršt.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST

Pozor!

Prodajam po jako nizkih cenah specerjasko-jedilno blago iz prvih tovarn in sicer ilirake testenine **Znideršič & Valencić**, nadalje napolnjenice in tržanske testenine prvo vrste in vsake velikosti, s točno postrežbe na dom. Na deželo pošiljam po poštne povzetju od 5 kg. naprej.

Proti takojšnemu plačilu 20% odbitek.

Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST.

VEČJA TRGOVINA

v Gorici

išče

kontoarista večjega slovenskega, italijanskega in nemškega jezika ter ameriškega knjigovodstva. Ustop takoj. Plača po dogovoru

Ponudbe pod »Kontoarist« na upravo

lista »Edinost«

Z ozirom na predstoječo opustitev

trgovine

„AL NUOVO NEGOZIO“

(ex PIANO)

na borznem trgu št. 4

se prodaja cela še obstoječa zaloga manufakturnega blaga in konfecij za gospo z jako velikim popustom.



Singerjevi šivalni stroji

za družinsko porabo so

najboljša božična darila

Jednostavna manipulacija!

Velike trpeznosti!

Nedosežne delo zmognosti!

Brezplačni podučevalni tečaj tu za umetno vezanje.

Singer & Co deln. družba šivalnih strojev

TRST, Corso, Palača Salem.

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „AURANIA“ z 1200 mesti III. razreda in z 300 salon-mesti II. razreda s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. razreda in z 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo

III. razred, za osebo 180 K

Odhod iz Trsta

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903. „CARPATHIA“ 2. februar. 1904.

„AURANIA“ 29. decembra 1903. „AURANIA“ 16. februar. 1904.

Natančneje razjašnjenja, vozne biljete, cene, prevoze v drave postranske luke in železniške postaje iz Nova-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje

Avstrijski domači glavni zastop Schröder & Co - Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzojave: **SCHRODERCO - TRST.**

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne biljete!

Na tisoče tu- in inozemskih zdravnikov je preskušalo in priporočajo

Lovacrinovo vodo za lase

pri pomanjkljivi rašči lasij in brade, slabi rašči ženskih lasij, pri odpadanju lasij itd

To oznanilo je velikevažnosti za vsakega, bodi moškega ali ženskega, ki so uporabljali brez vspeha dosedaj mnogostevilnih mazil za povspesevanje rasti lasem. Nočem prigravarjati drugim sredstvom, toda smelo zagotavljam, da je „Lovacrin“ najvpešnejši. Isti se pripravlja vedno po znamenitem predpisu in dohajajo mi dan za dnevom na stotine priznanih pisem. Nekaj dni po uporabi začnejo rasti lasje ter rastejo toliko časa, dokler se ne napravi zdrava, polna rašča z naravnimi in ukoreninjenimi lasmi. Razven tega pa tudi ne odpadejo lasje, ki so se povspesovali z uporabo „Lovacrine“. Smelo trdim, da bi lahko napolnil vsako strau tega časopisa edino le s pričevanji, ki sem jih dobil v zadnjih 6 mesecih.

„Lovacrin“ deluje v tako kratkem času, kakor se le misliti more. Najprej se kačjomali, toda že ukoreninjeni lasje, kateri se potem razvijejo kakor pri zdravem in mladem človeku.

„Lovacrin“ se uporablja ob oseb vseh družbinih razredov in od obel: sanov in vsake starosti. Zabranjuje izpadanje lasij, odpravlja luščine, daje predčasno osivelim lasem njih prvotno naravno barvo, odpravlja srbenje, povspesuje raščo obrvi, trepalnic, brade, kakor tudi na goli glavi.

Cena veliki steklenici „Lovacrine“, ki zadošča za več mesecev, K 5.—, 3 steklenice K 12.—, 6 steklenice K 20.—. Razpošilja proti povzetju ali predplačilu zaloga za Evropo:

M. Feith, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse 45.

Zaloga v Trstu: Ludvik Nagelschmid; na deželo in drobno v mirodilnici v ulici Sebastiano št. 1.; Hektor Zernitz, ulica Stadion št. 2.; Josip Zigon, ulica Caserma št. 8.; Agencija Zullin, Corso št. 21.; Ivan Angeli, ulica Canale št. 5.; Ivan Cillia, Mat. Maichin, Bratje Zernitz, mirodilničarji, A. Pazutta, ul. Geppa 14. I.



Automatični muzikalični orkestroni

nadomeščajo popolen orkester ter so zelo pripravi za restavracije in druge javne shajališča.

Te orkestrone izdeluje jedna najboljših tovarn,

koje zastopnik v TRSTU je

HENRIK FONDA, ul. Solitario 16.

Plačnje se takoj ali pa na obroke.